

SMÅSTYKKER

LIDT OM FOLKEHUSHOLDNING PAA FYNISKE
HERREGAARDEVed *Johanne Ludvigsen.**Afskrift efter Husjomfru Caroline Ludvigsens Optegnelser
om Folkehusholdningen paa Juelsberg i 1873-74.*

Til Middag bruges $8\frac{1}{2}$ Pund Flæsk, 20 Pund Gryn til Grød, 5 Pund til Vælling. 44 Personer.

Fastelavnsmandag.

Folkene har fri om Eftermiddagen og faar da Hvedesmørrebrød af et stort Brød og 2 Flasker Brændevin. Til Gildet bages Æbleskiver af et Lispund Mel, de faar ogsaa Smørrebrød af baade Rug- og Hvedebrød, en Snes Stykker af hver Slags, dertil 8-10 Flasker Brændevin. Malkepigerne faar Kaffe med 1 Stykke Hvedebrød hver.

Marts.

Den første Marts ringer Klokken op $5\frac{1}{2}$ om Morgenen og til Middag Kl. 12. Om Formiddagen faar Folkene et Stykke bart Fedtebrød, skaaret paa den korte Led, om Eftermiddagen et Stykke skaaret paa den lange Led med Ost paa. Røgterne faar en Snaps hver om Formiddagen.

Den 15. Marts ringes op Kl. 5 Morgen og ligeledes Kl. 12 Middag.

De faar Brødet skaaret paa den lange Led baade Formiddag og Eftermiddag og Ost paa begge Gange. Naar Folkene saar, faar de, der saar (men ikke de andre) 2 Snapse hver baade For- og Eftermiddag.

Maj.

Naar Køerne kommer ud, faar Røgterne en Snaps til hver Mellemmad, naar Køerne ligger ude, faar Røgterne ogsaa en Snaps til Natmaden.

Juni.

Naar Høhøsten begynder, faar alle Folkene hver en Snaps til hver Mellemmad og en til Middag, naar de ikke faar Middagssøvn. Ingen faar gammelt Øl, før de begynder at slaa Græs paa Engen, da blandes en Spand gammelt Øl med 2 Spande frisk baade Morgen og Middag. De faar alle 5 Snapse hver om Dagen.

August.

I Høstens Tid faar Folkene Hvedebrød, første Gang, naar de kører Rug ind, da faar hver et Stykke Hvedebrød og ½ Stk. Rugbrød til Mellemmad og hver 5 Snapse af de mærkede Flasker og i Reglen 2½ Spand gammelt Øl blandet i det friske Øl. Folkene faar Smør i Grøden om Middagen og Sirup paa Pandekagerne.

De faar sød Mælk at dyppe Grød i om Aftenen den sidste Tid af Høsten.

Et Par Optegnelser fra Margaard fra Aar 1877.

Høstgilde.

2 Pund Oksekød til hver Person, 1 til Kød og 1 til Steg, 1 Lispund til Kødboller til Suppe, der skal ogsaa Melboller paa Suppen. Derefter faar de alle Kaffe med Julekage til. Om Aftenen faar de skaaren Smørrebrød et Par Gange og til sidst Æbleskiver af 1½ Lispund Mel – og Punch.

Juleaften og Nytaarsaften.

Folkene faar Risengrød og Steg og ud paa Aftenen Æbleskiver og Punch. Alle Højtids Morgener faar alle hver 2 Smørskiver og et Stykke Hvedebrød og Kaffe med 2 Snapse.

Paaskemorgen faar Folkene desuden 2 Æg hver.

Mortensaften faar de ogsaa Grød og Steg, men ikke Æbleskiver.

Dagligt Øl paa Margaard.

1 Tønde Malt og 3 Pund Humle til 2 Vinfade a 8 Saaer.

Gammelt Øl.

2 Tønder Malt og 8 Pund Humle til 1 Oksehoved eller 16 Saaer.

Der er mange Opskrifter paa forskellige Salver og „Apotekersager“ gode til alt, staar der.

GL. SLOTSBANKE VED FREDERIKSGAVE

I Aarvog for Hist. Samf. for Odense og Assens amter for 1931 har afdøde folketingsmand Carlsen-Skiødt skrevet en artikel: „Nogle historiske oplysninger om Sønderby sogn“, hvori omtales det gamle Hagenskov slot. På gården „Møllergave“s mark findes det fredlyste voldsted Gl. Slotsbanke. I artiklen nævnes, at der under 24. juni 1891 på den daværende ejer af „Møllergave“, stenhugger Hans Olsens skøde bl. a. er indført den servitut, at voldstedet som oldtidsminde skal bevares af det offentlige.